

1026.O.O.M&A

16 April 1963. -

Aan de Kerkvoogdij der Hervormde Gemeentep
p/a Waledele Heer M.Kruizinga,
Noorderhoofdlaap 12,

NIEUWEROORD.

Mijne Heren,

Bij desen hebben wij het genoegen U de resultaten mede te delen van het onderzoek, dat werd ingesteld met betrekking tot Uw orgel.

Het instrument werd in het eerste gedeelte van deze eeuw gebouwd, zeer waarschijnlijk door de orgelmaker J. Doornbos te Groningen. Het instrument is gemaakt volgens het pneumatisch-kegelladensysteem. De dispositie luidt als volgt:

Bourdon	16'	Superoctaafkoppel
Prestant	8'	Pedaalkoppel
Selicionaal	8'	3 vaste combinaties met oplosser
Holpijp	8'	Manuaal: C-g'''; Pedaal: C-d'.
Gamba	8'	
Octaaf	4'	

Windlade Deze is geconstrueerd als een normale kegellade. Het frontpijpwerk staat op een aparte kegellade. De lade is geheel uit naaldhout vervaardigd. Op verschillende plaatsen werd houtworm aangetroffen. Op veel plaatsen werden lekkages geconstateerd. Zowel de verwerkte materialen als de constructie van de lade zijn van inferieure kwaliteit.

Windvoorziening Deze bestaat uit een magazijnbalg met in- en uitspringende vouwen. Voorts is er nog een schepbalg voor de pompinstallatie. Ook de balg heeft vele lekkages. Tevens werd er houtworm in aangetroffen. De huidige Meidinger-ventilator is van goede kwaliteit. Deze is geplaatst in een vuren dampkist naast het orgel.

Tractuur De pneumatische tractuur is eveneens van normale constructie. Het geheel is slecht aangelegd. Er zijn vele lekkages. Van goed functioneren is dan ook geen sprake. De membranen zijn hard geworden of ten dele lek. Van de registertractuur kan hetzelfde gezegd worden als van de speeltractuur. Het geheel werkt zeer slecht, traag en onbetrouwbaar.

Speeltafel Ook de speeltafel is van een slechte en primitieve constructie. De speelapparaten werken nauwelijks meer. Er zijn veel lekkages. Verschillende pedaaltoetsen liggen naar beneden vanwege het ontbreken van veren.

16 April 1963. -

- 2 -

Orgelkas Een kas in de juiste betekenis van het woord ontbreekt, daar er geen dak aanwezig is. Het geheel is op verschillende plaatsen beschadigd. Zowel in de kastdelen als in het stijl- en regelwerk werd houtworm aangetroffen.

Pijpwerk Het pijpwerk is vervaardigd uit orgelmetaal, sink en naaldhout. De houten pijpen zijn op verschillende plaatsen lek, terwijl ook een aantal door houtworm is aangetast. Het pijpwerk draagt alle kenmerken van de vervalperiode in de orgelbouw, als kernstaken, holle opzeden, expressies en rolbaarden. Verzover nog te beluisteren is de intonatie slecht te noemen.

Verzekering Het is onze Commissie niet bekend, of het orgel tegen brand- en aanverwante schade is verzekerd. Wij willen U adviseren het orgel tegen de vervangingswaarde te laten verzekeren. De vervangingswaarde moet op f. 15.000.-- gesteld worden.

Conclusie en advies Zoals uit bovenstaande blijkt, bevindt Uw orgel zich in een deplorabele toestand. Daar het geheel uit slechte materialen is opgebouwd en daarenboven nog slecht is gemaakt, moet een verantwoord herstel uitgesloten worden geacht, nog afgezien van de hoge onkosten hieraan verbonden. Wij zouden U dan ook met klem willen aanraden geen geld meer aan dit instrument te besteden. De enige juiste oplossing is o.i. vervanging van het bestaande instrument door een positief met 5 registers, hetgeen voor Uw kerkgebouw voldoende moet worden geacht. De prijzen van een dergelijk instrument variëren momenteel tussen twaalf en veertien duizend gulden. Indien U de bouw van een dergelijk positief momenteel nog niet zouwt kunnen financieren, dan verdient het veel aanbeveling om zo spoedig mogelijk tot fondsvorming over te gaan, teneinde toch binnen afzienbare tijd tot een nieuw instrument te kunnen komen. Wel wijzen wij U erop, dat de prijzen in de orgelbouw de neiging hebben voortdurend te stijgen, zodat vervanging op korte termijn de beste weg is.

Mochten t.a.v. bovenstaande bij U nog vragen zijn blijven bestaan, dan zijn wij gaarne bereid U de gewenste inlichtingen te verschaffen.

Vertrouwende U van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
der Ned. Hervormde Kerk: